

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Ungdomars och unga vuxnas upplevelse av trygghet vid Stenpiren i Göteborg ur ett genusperspektiv

Bildkälla: Konstnär Ylva Junfelt "Mot ljuset"

Kandidatuppsats i kulturgeografi

Kulturgeografi med inriktning Samhällsplanering

Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet

Vårterminen 2020

Handledare: Ana Gil Sola

Examinator: Mikael Thelin

Författare:

Elin Markander 960628

Siri Antonsson 960715

Förord

Denna kandidatuppsats inom Samhällsplanering är skriven under vårterminen 2020 på Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet. Ambitionen med vår uppsats är att synliggöra ungdomars och unga vuxnas upplevelser och erfarenheter av trygghet och otrygghet vid Stenpiren i Göteborg. Det har varit ett mycket spännande ämne att undersöka och vi hoppas att vår uppsats kommer ge nya insikter i ungdomars och unga vuxnas upplevelser och tankar kring trygghet och otrygghet.

Vi vill uttrycka vår tacksamhet till de som valt att ställa upp på vår enkätundersökning som delade med sig av sina tankar, erfarenheter och synpunkter kring ämnet om trygghet och Stenpiren som en offentlig plats. Tack för ert bidrag till vår uppsats.

Vi vill även tacka vår handledare Ana Gil Sola som givit oss viktig och användbar feedback samt vägledning under hela processen.

God läsning!

Göteborg, vårterminen 2020

Siri Antonsson

Gussirian@student.gu.se

Elin Markander

elin.markander@hotmail.com

ABSTRACT

Title: Adolescents and young adults' experience of safety at Stenpiren in Gothenburg from a gender perspective

Course: Human Geography Advanced Course 30hp

Authors: Elin Markander & Siri Antonsson

Tutor: Ana Gil Sola

Keywords: Safety, genus, equality, public transport, public spaces

---

The purpose of this thesis is to analyze, from a gender perspective, the perceived safety of adolescents and young adults at Stenpiren which is an important public transport hub in Gothenburg. We aim to identify measures that can improve the sense of security experienced by people at Stenpiren. We also aim to highlight how adolescents and young adults experience security and insecurity.

Public places should be accessible and open to all individuals in society. However, this is not always the case. Therefore, insecurity is considered to be a social problem as it limits people's freedom of movement and access to public places. There is not as much research on adolescents and young adults' experiences of fear and safety as can be found regarding other age groups. Adolescents and young adults also tend to stay outdoors more often and later in the evening than other groups do. Because of this knowledge gap, this work has focused on young people and young adults' experiences of security and insecurity at Stenpiren. One hundred and fifty-three people aged between 13 and 26 participated in the survey. One hundred and seven of whom identified as women forty-three as men and 3 gave no gender. The research design is mainly quantitative, but also incorporates a qualitative part where respondents were asked open questions. The results of the study show that the majority feel safe during the daytime, but that there is a greater feeling of fear in the evening. The most frequently stated cause for this fear is that Stenpiren lacks flows of people moving around. Many women also explain their feelings of fear with the reference of the fact of being women and therefore a more insecure in society than men generally are.

The results of the survey indicate that Stenpiren is considered a safe place and does not stand out in Gothenburg as an unsafe public place. At the same time, several suggestions motivate action against Stenpiren that could make the place or the experience even safer. For example,

many people want Stenpiren to have more life and people moving around after office hours. Pubs, restaurants and housing were all mentioned in this respect. Ticket controllers or security guards at Stenpiren could also increase feeling of safety, especially in the evening.

SAMMANFATTNING

Titel: Ungdomars och unga vuxnas upplevelse av trygghet vid Stenpiren i Göteborg ur ett genusperspektiv

Kurs: Kulturgeografi fördjupningskurs 30hp

Författare: Elin Markander & Siri Antonsson

Handledare: Ana Gil Sola

Nyckelord: Trygghet, genus, jämställdhet, kollektivtrafik, offentliga platser

---

Syftet med denna uppsats är att belysa ungdomars och unga vuxnas upplevda trygghet vid området Stenpiren som är en viktig knutpunkt för kollektivtrafik i Göteborg, ur ett genusperspektiv. Samt lyfta fram åtgärder som kan förbättra upplevelsen av trygghet vid Stenpiren.

Offentliga platser ska vara tillgängliga och öppna för samtliga individer i samhället, vilket de inte alltid är. Därför anses otrygghet vara ett socialt problem då det begränsar människors rörelsefrihet samt tillgång till offentliga platser. Det finns inte lika mycket forskning kring ungdomars och unga vuxnas upplevelser kring trygghet och otrygghet som det gör med övriga åldersgrupper. Ungdomar och unga vuxna brukar även vistas utomhus oftare och senare på kvällen än vad övriga grupper gör. På grund av denna kunskapslucka har detta arbete fokuserat på ungdomar och unga vuxnas upplevelser kring trygghet och otrygghet vid Stenpiren som är en offentlig plats i Göteborg. 153 deltog i enkätundersökningen och 150 stycken var killar och tjejer i åldrarna 13 - 26, de tre andra valde att inte ange kön. Majoriteten av respondenterna var kvinnor i åldersspannet 22 - 26 år. Enkäten bygger främst på kvantitativ forskningsdesign men består även av en kvalitativ del med öppna frågor där respondenterna kunde utveckla sina svar. Resultatet av studien visar att majoriteten känner sig trygga på dagtid men att det blir en större känsla av otrygghet på kvällen. Vissa motiverar det med att Stenpiren har brist på människor som rör sig på platsen. Framförallt kvinnor, motiverar känslan av otrygghet för att de är just kvinnor och därför är en mer otrygg i samhället än vad män generellt är.

Resultatet av studien indikerar att Stenpiren anses vara trygg, och utmärker sig därför inte i Göteborg som en otrygg offentlig plats. Samtidigt lyfter många respondenter åtgärder som skulle kunna öka upplevelsen av trygghet vid Stenpiren. Exempelvis vill många se att platsen

får mer liv och rörelse efter kontorstid, genom exempelvis fler pubar, restauranger eller bostäder. Vissa föreslår även närvaro av fler kontrollanter, trygghetsvärdar eller väktare för att platsen ska kännas tryggare, framförallt på kvällstid.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	9
1.1 Problembakgrund.....	9
1.2 Syfte och frågeställningar.....	10
1.3 Avgränsningar	11
2. LITTERATURGENOMGÅNG	12
2.1 Stereotypiska föreställningar av kön	12
2.2 Trygghet	13
2.3 Strategier för att motverka otrygghet.....	13
2.4 Skillnader mellan kvinnor och män	14
2.5 Skillnader mellan åldrar	15
2.6 Mediers påverkan på otrygghet	15
2.7 Ungdomars och unga vuxnas användning av kollektivtrafik och offentliga platser	16
2.8 Kriminalitet.....	16
3. TEORETISKT RAMVERK	18
3.1 Jämställdhet.....	18
3.2 Genus och kön	18
3.3 Trygghet och säkerhet	19
3.4 Trygghet på offentliga platser	20
4. METOD	22
4.1 Kvalitativ eller kvantitativ forskning	22
4.2 Datainsamling	22
4.3 Urvalsstrategi	23
4.4 Dataanalys	24
4.5 Deduktiv och induktiv ansats	24
4.5 Enkätundersökningens respondenter.....	24
4.6 Etik	25
4.7 Social konstruktivism.....	26
4.8 Validitet och reliabilitet	26
4.9 Statistisk signifikant och konfidensintervall.....	27
4.10 Källor och källkritik.....	28
5. RESULTAT OCH ANALYS	29
5.1 Besök av Stenpiren.....	29

5.2	<i>Upplevelse av trygghet</i>	30
5.3	<i>Aspekter som samspelar med upplevelsen av trygghet/otrygghet</i>	34
5.4	<i>Åtgärder för att öka tryggheten vid Stenpiren</i>	36
5.5	<i>Teoretiska reflektioner</i>	37
6.	DISKUSSION OCH SLUTSATS	39
6.1	<i>Både kvinnor och män känner sig trygga på Stenpiren</i>	39
6.2	<i>Mer människor i rörelse främsta åtgärd för att öka tryggheten på Stenpiren</i>	40
6.3	<i>Resultatdiskussion</i>	41
6.4	<i>Metoddiskussion</i>	41
6.5	<i>Framtida rekommendationer</i>	42
7.	KÄLLFÖRTECKNING	43
	BILAGOR <i>Bilaga 1: Enkätundersökningen</i>	46

1. INLEDNING

1.1 Problembakgrund

Stenpiren, som också tillhör området Skeppsbron, är en pir beläget inom Vallgraven i Göteborgs hamn. Piren sträcker sig långt bak i historien och byggdes upp redan mellan åren 1844 - 1845 och var en av Göteborgs första kajanläggningar. När projektet Skeppsbron planerades fram blev Stenpiren, år 2015, en viktig knutpunkt för kollektivtrafik (Svensson, 2018).

Stenpiren har blivit en ny viktig knutpunkt för färja, buss och spårväg som möts och ska sammanstråla med resten av staden. Vattnet skapar närhet till andra kajer och promenadstråk som skapar liv och rörelse längs med älven för alla människor. Stenpiren resecentrum är byggt med syfte för mångfald av funktioner och service som skapar en attraktiv och levande mötesplats för alla som rör sig där. Syftet med att samla dessa olika funktioner på en annars tidigare ganska öde plats ger nya möjligheter för andra rörelsemönster i staden och över älven samtidigt som området får en ny tydlig karaktär. Terminalbyggnaden som finns i anslutning till Stenpirens hållplats är byggd med stora glasade väggytor i syfte att skapa tillgänglighet, social kontroll och trygghet (Sweco, u.å).

För att Stenpiren ska vara tillgänglig för alla måste den även upplevas som trygg för alla. Trygghetsaspekten är därför en viktig del inom en stads sociala hållbarhet. Att vistas på offentliga platser i staden underlättar sociala interaktioner mellan olika sorters människor, vilket även skapar sammanhållning mellan människor, ökad förståelse och tolerans för varandra. Det ger även en befrielse från vardagliga rutiner vilket kan förbättra hälsa och mående (Catell m.fl, 2008). Därför är trygghetsaspekten viktig och samtliga planerare bör vara uppmärksamma på hur offentliga miljöer fungerar och används av både män och kvinnor. Detta gör att planering rörande trygghet ur ett genusperspektiv är nödvändig för att förstå hur olika individer förhåller sig till trygghet samt hur det kan planeras på olika nivåer. Exempelvis som en stads eller tätorters struktur till ljussättning vid en hållplats. Platser som upplevs som trygga kännetecknas bland annat av att de går att överblicka, ger kontakt med omgivningen, är välskötta och befolkade. De har även en blandning av bebyggelse och vägar samt ger människor möjligheter att orientera sig (Boverket, 2010).

De offentliga platserna ska vara motsatsen till de privata, de är till för att nyttjas av samtliga individer i samhället. Därför ska de offentliga platserna vara tillgängliga och öppna för alla, oavsett kön, sexuell läggning, funktionsvariation, ålder, religion, etnicitet med mera (Yavuz & Welch, 2010). Men många människor väljer att undvika specifika platser, resa ensamma eller att gå ut på kvällen. Detta undvikande beteende bottnar i otrygghet och har främst visat sig hos kvinnor i olika åldrar. Tidigare studier kring mäns upplevelse av trygghet är begränsad, men det finns forskning som indikerar att även män undviker vissa platser på grund av otrygghet. Otrygghet gör att kvinnor och män upplever att de inte har tillträde till platsen, trots att den är offentlig (Egnell & Ivert, 2019). Upplevelsen av otrygghet betraktas därför som ett socialt problem då det påverkar många individers vardagsliv genom att deras rörelsefrihet begränsas (Yavuz & Welch, 2010).

Samhällsplanering men även transportplanering har sedan länge dominerats av män vilket gör att det i huvudsak är det manliga perspektivet som det har planerats utifrån. Detta har med tiden förändrats något och blivit mer jämlikt, då kvinnor har blivit mer representativa i planeringen (Gil Sola, 2014). Larsson & Jalakas (2014) förklarar hur viktigt transportplanering är och hur den bidrar till ett mer jämställt samhälle. När det kommer till transportplanering handlar det om att hitta smidiga och bekväma lösningar för alla som rör sig i trafikrummet, oavsett om det handlar om väntetid, framkomlighet eller trygghet (Larsson & Jalakas, 2014).

Enligt Henriksson m.fl (2016) har ungdomars upplevelser av trygghet inte undersökts i lika hög utsträckning som med övriga grupper. Det här anses vara problematiskt då tidigare forskning visar att ungdomar är den grupp som oftast rör sig utomhus. Ungdomar vistas även utomhus senare på kvällen jämfört med övriga grupper (Henriksson m.fl, 2016). På grund av denna kunskapslucka kommer detta arbete att fokusera på ungdomar och unga vuxnas upplevelser av trygghet och otrygghet.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna studie är att belysa ungdomars och unga vuxnas upplevda trygghet vid området Stenpiren ur ett genusperspektiv, samt lyfta fram åtgärder som kan förbättra upplevelsen av trygghet vid Stenpiren.

Uppsatsen besvarar följande frågeställningar:

- Hur upplever tjejer och killar Stenpiren ur ett trygghetsperspektiv?
- Vilka åtgärder anser tjejer och killar skulle öka tryggheten vid Stenpiren?

1.3 Avgränsningar

Inledningsvis kontaktades Västra Götalandsregionens regionalutvecklare Sara Eriksson som jobbar med socialt hållbar transportplanering och hållbar resande. Syftet var att hitta en central plats i Göteborg, där det är mycket rörelse och saknar förståelse för trygghetsaspekten i stort. Sara Eriksson menade att Stenpiren är en plats där man inom Västra Götalandsregionen saknar en bredare förståelse för den upplevda tryggheten och otryggheten. Därför valdes Stenpiren som case för studien.

Studien ämnar undersöka den upplevda tryggheten, därmed tas inte den faktiska säkerheten i beaktning i samma utsträckning. Området som valts ut är Göteborg och avgränsar sig geografiskt till Stenpiren med omnejd där både folk rör sig vid och åker igenom med alternativ kollektivtrafik som buss, båt eller spårvagn. Studien har avgränsats till att endast behandla utomhusmiljön. Studien ämnar därmed att studera ungdomar och unga vuxna med ett åldersspann på 13 - 26 år som antingen identifierar sig som tjej eller kille, kvinna eller man. Undersökningen lämnar också rum för de som identifierar sig som "annat" eller de som inte vill ange kön. Studien lägger ingen vikt på olika rörelseförmågor som exempelvis att vara rullstolsburen, rullator eller med barnvagn utan fokus ligger på den upplevda tryggheten oavsett rörelseförmåga. Studien har även avgränsats till att inte beakta faktorer som etnisk bakgrund och sexuell läggning vilket kan påverka den upplevda tryggheten.

Tidsperioden då undersökningen genomfördes skedde under en tvåveckorsperiod strax efter påsk när våren stod i blom. Givetvis blir ytterligare en avgränsning Covid-19 som gjorde att beslutet togs att inte fysiskt besöka Stenpiren och prata med människor. Istället gjordes allt på distans genom att endast kontakta Facebookgrupper och dela enkäten till Facebookvänner som även blev ombedda att dela den vidare.

2. LITTERATURGENOMGÅNG

Detta kapitel beskriver tidigare forskning inom de ämnen som är relevanta och intressanta för studien.

2.1 Stereotypiska föreställningar av kön

Tidigare forskning visar att det finns många föreställningar kring mäns och kvinnors egenskaper. Ofta förväntas kvinnor och män vara motsatser till varandra, vilket innebär att de förväntas besitta olika egenskaper. Exempelvis framställs mannen som stark och kvinnan som svag. Mannen kan även framställas som förövaren eller beskyddaren och kvinnan som offret och den som behöver bli beskyddad. Detta motsatsförhållande har kritiserats, bland annat menar genusforskningen att detta förstärker de skillnader som finns mellan män och kvinnor och förminskar likheter. Hjärnforskningen menar att det finns större skillnader inom en grupp av kvinnor och en grupp av män än mellan dessa grupper (Alingsås kommun, 2010). Goodey (1997) menar att män påverkas av de föreställningar som finns kring att vara "manlig". De eftersträvar att framstå som maskulina och oroar sig för att förlora sin maskulinitet, speciellt inför andra män. Därför kan män undvika att dela med sig av sin rädsla till andra för att framstå som att de har kontroll och makt i förhållande till andra (Goodey, 1997).

Henriksson m.fl (2016) menar att män kan få skuld känslor om de inte uppnår de föreställningar som finns. Hon menar också att unga killar gärna inte pratar om otrygghet då de anser att det förknippas med tjejer och barn. De vill gärna inte dela med sig om de upplever otrygghet då det anses vara "omanligt". De anser även att tjejer har skäl till att uppleva otrygghet och rädsla, men att de själva inte har det (Henriksson, m.fl 2016).

Kvinnors otrygghet och rädsla skapas ofta redan i barndomen. Både på grund av de föreställningar som finns, men även att föräldrarna varnar för de faror som finns, som att utsättas för sexuella övergrepp och trakasserier (Alingsås kommun, 2010). Kvinnor får exempelvis lära sig under sin uppväxt att det privata rummet är tryggt medan det offentliga rummet är farligt (Andersson, 2002). Män påverkas även redan i barndomen av dessa föreställningar, då de uppmuntras till att framstå som maskulina (Goodey, 2010).

2.2 Trygghet

Det finns tidigare forskning som visar på att både män men framförallt kvinnor upplever otrygghet i det offentliga rummet, men oftast på olika sätt. Detta kan leda till att de undviker att gå ut på kvällarna eller att åka kollektivtrafik vissa tider på dygnet. Den upplevda otryggheten blir därmed ett socialt problem då det begränsar människors rörelsefrihet (Yuvuz & Welch, 2010). Samtidigt kan trygghet skapas via platsidentitet då människan känner sig bekväm med sin omgivning. När en bott i ett område en längre tid känner man oftast en annan platstillhörighet än ifall platsen är helt ny (Egnell & Ivert, 2019).

2.3 Strategier för att motverka otrygghet

Tidigare studier visar att tjejer och kvinnor använder sig av olika strategier, både medvetna och omedvetna för att motverka otrygghet. Exempel på olika strategier på individnivå är att många tar bilen, bussen eller taxi istället för att promenera eller cykla. Vissa undviker även att vara ensamma i det offentliga rummet. Andra väljer kläder utefter hur de kan se ut på längre håll, alltså att andra ska tro att tjejen är en kille. Ytterligare strategier är att bära på nycklar i handen, undvika ögonkontakt med förbipasserande eller bära på överfallslarm (Alingsås kommun, 2010). Tjejer och kvinnor kan även förändra kroppsspråk, undvika ögonkontakt eller byta sida av trottoaren vid möte med en eller flera okända män (Egnell & Ivert, 2019). De brukar även att promenera i högt tempo (Brännström m.fl 2020). Många flickor och kvinnor väljer även att ta en annan väg hem som känns tryggare (Alingsås kommun, 2010). Enligt Henriksson m.fl (2016) funderar många tjejer och kvinnor på hur de ska klä sig, och väljer därmed bort de som upplevs för urringade eller klänningar och kjolar som är för korta (Henriksson m.fl (2016).

Ansvar för att motverka otrygghet ligger inte hos individen. Men Alingsås kommun (2010) menar att det finns risker med att implementera åtgärder som ska motverka otrygghet. Exempel på detta skulle kunna vara övervakningskameror. De menar att de snarare redan innan man besöker platsen skapar otrygghet eftersom det anses vara en plats som måste övervakas/filmas (Alingsås kommun, 2010). Listerborn (2001) menar även att det finns en viss problematik med att implementera åtgärder som syftar till att skapa trygga utomhusmiljöer. Exempelvis riskerar åtgärderna att skapa trygghet för vissa grupper, men samtidigt exkluderar andra. Enligt Yavuz & Welch (2010) har exempelvis övervakningskameror en betydligt lägre effekt på kvinnors upplevelse av trygghet än hos män (Yavuz & Welch, 2010). Åtgärder som syftar till att skapa trygga utomhusmiljöer riskerar

även att skapa mer otrygghet hos både kvinnor och män då dessa påminner om att de inte är säkra. Som följd av detta kan misstro skapas mellan människor, vilket i sin tur ökar graden av otrygghet (Alingsås kommun, 2010).

Ytterligare åtgärder för att skapa trygghet är att blanda bostäder, kontor och verksamheter då detta resulterar i att fler människor rör sig i området. De platser med mycket rörelse samt god ljussättning med öppna ytor upplevs oftast mer trygga, dock beror det oftast på vilka människor som rör sig där (Alingsås kommun, 2010). Forsell m.fl (2010) menar att en åtgärd för att skapa trygghet är att förbättra belysningen. Genom rätt ljusriktning som gör att ljuset faller på ansiktet när mötande personer passerar förbättras upplevelsen av trygghet. Skyltar kan även förbättra upplevelsen av trygghet, då dessa underlättar orienteringen (Forsell m.fl, 2010). Enligt Henriksson m.fl (2016) anser ungdomar att fler poliser och väktare skapar trygghet. Men även om fler vuxna som även är nyktra vistades ute på kvällen (Henriksson m.fl, 2016).

2.4 Skillnader mellan kvinnor och män

Enligt Andersson (2002) tenderar planerare och beslutsfattare att betrakta människor som en könsneutral grupp. Detta anser hon vara problematiskt då det finns tydliga olikheter mellan kvinnor och mäns liv och erfarenheter. Kvinnor och män använder även stadsrummen olika. Historiskt sett har de offentliga rummen planerats efter männen, medan kvinnorna hänvisades till de privata rummen/hemmet. Nu vistas kvinnor även i de offentliga rummen, men fortfarande på andra villkor än vad män gör. Otrygghet är den faktor som främst begränsar kvinnors rörlighet i det offentliga rummet (Andersson, 2002).

Yavuz & Welchs (2010) menar att kvinnor ofta upplever en högre grad av otrygghet än vad män gör. En av anledningarna är att kvinnor upplever sig att vara mer utsatta på grund av risken att utsättas för sexuella övergrepp och trakasserier. Det här gör att kvinnor oftare än män ser risker som kan finnas i olika miljöer och därav börjar känna sig otrygga (Yavvuz & Welch, 2010). Kvinnor känner sig även mer sårbara än män på grund av deras storlek och fysiska styrka. Det här gör att kvinnor generellt sett upplever en högre grad av otrygghet än vad män gör. Vissa män menar att de upplever sig vara mer trygga än kvinnor på grund av deras kön, storlek och fysiska styrka (Yavuz & Welch, 2010).

Yavuz & Welch (2010) menar även att vissa män kan uppleva lika mycket otrygghet som kvinnor gör trots att detta inte alltid framgår i tidigare studier. Det här kan bero på att män inte uttrycker sina känslor så som kvinnor gör då de känner behovet av att upprätthålla en fasad av styrka och maskulinitet. Yavuz & Welch (2010) menar även att män upplever mest otrygghet när de vistas på offentliga platser som hotar deras maskulina egenskaper. Dessa maskulina egenskaper är bland annat fysisk styrka, kontroll, och konkurrens. Män kan även känna sig otrygga när de vistas på okända platser där det finns okända människor. Ibland kan de även oro sig för att gå vilse. När män vistas på platser där de upplever att de har kontroll så ökar graden av tryggheten och välbefinnande. Både män och kvinnor påverkas även av den omgivande miljöns utformning. Exempelvis kan båda könen känna sig otrygga om det finns graffiti, förfallna byggnader eller om omgivningen är smutsig (Yavuz & Welch, 2010).

Enligt Alingsås kommun (2010) känner de människor som oftare rör sig utomhus mer trygghet. Detta anses kunna vara en förklaring till varför män känner mer trygghet än kvinnor, då de oftare vistas i utomhusmiljöer. Därför kan det skapas en "ond cirkel", ju mer sällan människor rör sig ute, desto mer otrygga blir dem (Alingsås kommun, 2010).

2.5 Skillnader mellan åldrar

Enligt tidigare studier upplever många äldre kvinnor mer otrygghet än yngre kvinnor. Det här kan bero på att de upplever sig vara mer sårbara då de inte har samma förmåga att skydda sig själva som yngre personer har (Yavuz & Welch, 2010). Exempelvis att snabbt kunna fly från platsen eller möjligheten att försvara sig. Enligt studien som Alingsås kommun (2010) gjort så upplever äldre kvinnor i åldrarna 75-84 år mest otrygghet. Denna grupp är främst oroliga för att utsättas för våld snarare än sexuella övergrepp som yngre kvinnor är. Studien visade även att män i åldrarna 16-24 år upplever minst otrygghet, trots att denna grupp mer frekvent utsätts för våld och hot om våld (Alingsås kommun, 2010).

2.6 Mediers påverkan på otrygghet

Forskning visar att medier kan ha en påverkan på huruvida människor uppfattar en plats som otrygg eller inte. Medier rapporterar dagligen om våld och inte minst sexuellt våld. I dessa uppdateringar skrivs det ofta om brott som skett men att en person inte blivit gripen eller dömd. Det kan betyda att personerna som läser detta blir således rädda för att bli utsatta själva vid den platsen. Detta kan skapa en rädsla och därmed en otrygghet hos de flesta kvinnor (Alingsås kommun, 2010). Även fast det oftare sker våld i hemmet så rapporterar

medier oftare om våldtäkter som sker utomhus, vilket då främjar otrygghet hos kvinnor (Henriksson m.fl, 2016).

2.7 Ungdomars och unga vuxnas användning av kollektivtrafik och offentliga platser

Barn och ungdomar är en stor resenärgrupp och därför är det mycket viktigt att de känner sig trygga, bekväma och säkra med sina transportmedel, om inte minst kollektivtrafikresor. De är också både nutidens och framtidens resenärer vilket gör det viktigt att just kollektivtrafiken upplevs som trygg och bekväm så de vill fortsätta att välja detta transportmedel i framtiden (Lagerqvist & Forsberg, 2017).

Studien Lagerqvist och Forsberg (2017) genomförande på ungdomars rese-mönster i Stockholm visar på att majoriteten reser mycket men också ofta i samma område. De menar att ett aktivitetsrum skapas och rör ungdomars vardag, aktiviteter, skola, affärer, nöjen, shopping och träningslokaler. Det visade därmed också att det var lättare att identifiera och förstå ungdomars upplevelse av resan snarare än deras uppfattning av kollektivtrafiknätet och hur den skulle kunna förändras eller planeras om (Lagerqvist & Forsberg, 2017).

Enligt Liberg (1994) brukar ungdomar ofta besöka offentliga platser då detta är ett sätt för dem att möta och konfrontera vuxenvärlden. Men även för att de söker spänning och nya utmaningar. Ytterligare anledningar är att bearbeta och utveckla sin identitet och träffa nya vänner i sin ålder. Ungdomar brukar även vistas på offentliga platser om de exkluderas från nattklubbar, antingen på grund av sin ålder eller ekonomiska status. Tonåringar i åldrarna 13 - 16 år tillbringar i genomsnitt 10% av sin fritid på olika offentliga platser i staden. Killar rör sig vanligtvis över större områden än vad tjejer gör. Offentliga platser blir en slags "frizon" från hemmet och skolan (Liberg, 1994).

2.8 Kriminalitet

Den byggda miljön har en betydande roll när det kommer till brottslighet och risker för att utsättas för brott. I samhället ska det finnas platser där alla kan mötas och är lika välkomna. De områden som är mest uppskattade är de som är befolkade större delen av dagen. Samtidigt är det även här en stor del av brottslighet sker, även ifall det handlar om att möta olika intressen och perspektiv i stadsrummet (Boverket, 2020). Flertalet studier visar på att rädsla för våld eller andra brott i det offentliga rummet är stort, inte minst för kvinnor. Det handlar inte bara om rädslan för brott utan även att de faktiskt begränsar människor från att röra sig

på vissa platser. Denna typ av rädsla för brott skiljer sig givetvis mellan olika individer men det bygger på både geografiska, ekonomiska, sociala, kulturella och psykologiska dimensioner som påverkas av processer och relationer både lokalt, globalt och nationell, samt hushåll och kropp. Rädslan för brott är inget som kan mätas, utan är snarare tydliga kontextuella komplexiteter mellan individer (Sandberg, 2011).

3. TEORETISKT RAMVERK

Teoriavsnittet beskriver de begrepp som användes som stöd för att formulera undersökningens syfte samt genomföra studiens analys.

3.1 Jämställdhet

Jämställdhet definieras som att alla människor ska ha samma möjlighet rörande rättvisa och demokrati. Målet är att alla ska kunna leva sitt liv utan att begränsas av normer eller stereotyper kring om en är man eller kvinna, och hur dessa bör agera i samhället (Larsson & Jalakas, 2014). Jämställdhet handlar även om att människor ska ha makt över sina egna liv (Henriksson m.fl, 2016). Kvinnor och män ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter. Värderingar, normer, attityder och ideal som kan påverka livsvillkor ska även uppmärksammas (Jämställdhetsmyndigheten, 2019). Jämställdhet håller ett fokus mellan könen och begreppet myntades på 70-talet och förutsätter att alla människor har samma möjlighet till makt och inflytande samt möjligheter till ekonomi och lika villkor, oavsett område eller samhälle (Halling m fl, 2016).

”Att känna sig trygg och kunna röra sig fritt är en demokratisk rättighet för både kvinnor och män. För att kunna planera för trygga och jämställda miljöer behövs det kunskap om att både kön och andra faktorer har betydelse för upplevelsen av trygghet.” – Boverket (2010).

3.2 Genus och kön

Fördelningen på kön har blivit den viktigaste sorteringsmekanismen i världen. Både när det kommer till huruvida barn ska välja “rätt” kläder eller kring vad som anses vara kvinnligt eller manligt. Det är således viktigt att ha med sig förståelsen för både genus och kön, där genus helt enkelt handlar om hur normer har format vad som anses vara kvinnligt eller manligt (Larsson & Jalakas, 2014). Genus skiljer på den sociala och kulturella kontexten från könstillhörigheten. Genus och kön bör förstås som ett sammanvävt begrepp som skapar en helhet istället för åtskilda begrepp (Halling m fl, 2016).

Könskodning handlar om att olika sysslor, attribut och föremål associeras som antingen manliga eller kvinnliga. Könskodningar förändras över tid och varierar mellan olika grupper, kulturer och samhällen. Olika sysslor eller saker kan även vara starkare eller svagare

könskodat. Det privata rummet och det offentliga rummet är ett exempel på detta då det offentliga rummet historiskt sett har planerats efter männen medan kvinnor hänvisades till det privata rummet/hemmet. Denna konstruktion var starkare förr, men finns till viss del kvar än idag (Andersson, 2002).

3.3 Trygghet och säkerhet

Trygghet anses vara ett svårdefinierat begrepp då det innebär olika för olika personer. Inom forskningen förklaras trygghet ofta utifrån ett individuellt perspektiv. Det här innebär att individens egenskaper och erfarenheter har betydelse för den grad av trygghet och otrygghet som upplevs (Egnell & Ivert, 2019). Heber (2008) anser att trygghet bygger mycket på tillit och säkerhet. Detta innebär då att personen i fråga ska känna tillit och säkerhet till sina medmänniskor och känner sig benägen till att skydda sig mot eller handskas med eventuella hot och brott. Samtidigt kan trygghet också förstås ur en större kontext, exempelvis ekonomisk och social status. Människor kan ha en ekonomisk trygghet vilket innebär att en klarar sig i vardagen och om något oförutsägbart skulle hända. Trygghet brukar också definieras som en avsaknad av risk, oro och rädsla (Heber, 2008). Ytterligare faktorer som påverkar den grad av trygghet och otrygghet som upplevs är bland annat kön, ålder, sexualitet, etnicitet och funktionsnedsättning (Alingsås kommun, 2010).

Säkerhet är ett begrepp som ofta blandas ihop med trygghet, men dessa har egentligen skilda betydelser. Säkerhet handlar om huruvida en person kan skydda sig från något. Begreppet inkluderar därför även en riskbedömning. Därför handlar säkerhet om huruvida en person kan skydda sig själv i förhållande till en risk. Säkerhet förknippas ofta med brott, men inte alltid. Människor kan köpa sig till säkerhet i form av larm, lås, säkerhetsdörrar, portar, grindar, kameraövervakning med mera (Heber, 2008).

Säkerhet är en viktig förutsättning för ett fungerande stadsliv. Om människor inte känner sig trygga när de vistas på offentliga platser kommer de undvika att ta kontakt med varandra. Därför finns det olika strategier för att bekämpa kriminalitet i staden. En strategi är att se till att det finns en stor mångfald på de offentliga platserna. Genom att främlingar passerar kan brott av olika slag förebyggas och då uppnås en informell social kontroll när olika sorters människor med olika ärenden och anledningar besöker platsen (Liberg, 1994). En plats kan felaktigt upplevas som otrygg om den är dåligt underhållen. Exempelvis om platsen är nedskräpad, belysningen är bristfällig eller om buskarna är vildvuxna. Det här kan ge

intrycket av att ingen har kontroll över området, vilket då kan skapa otrygghet trots att platsen statistiskt sett är säker att vistas på (Yavuz & Welch, 2010).

3.4 Trygghet på offentliga platser

En offentlig plats är motsatsen till de privata, de är till för att användas av samtliga människor oavsett kön, ålder, etnisk bakgrund, funktionsvariationer etc. Offentlig plats kan vara allmänna vägar, gator, torg, parker och andra platser som enligt detaljplan redovisas som allmän plats. Andra landområden och utrymmen inomhus, exempelvis gallerior är oftast offentliga platser. Även all sorts allmän daglig trafik som finns definieras som att de finns på allmänna platser vilket då innebär både gång-, cykel-, moped- och biltrafik. Det är kommunen som i de flesta fall ansvarar för de offentliga och allmänna platserna i en stad (Umeå kommun, 2019).

På offentliga platser har samtliga människor rätt att själva bestämma vilka kontakter de vill knyta och hur de vill framställa sig själva. Platsen är gemensam, alltid öppen och tillgänglig för alla. Men för att platsen ska vara offentlig behöver den även användas på ett sådant sätt, vilket innebär att ingen ska bli utestängd eller känna att den inte är välkommen. Om en grupp tillfälligt ”tar över” en plats kan andra som vistas på platsen känna sig besvärade vilket i sin tur kan leda till att de försöker undvika platsen. Därför påverkas vår uppfattning om vad som är offentligt och inte av hur vi betraktar omgivningen och hur vi använder dessa miljöer (Liberg, 1994).

En stad eller tätort kan ge ut många olika uttryck beroende på dygnets alla timmar, morgon, dag, kväll eller nattetid. Ett torg mitt i centrala Göteborg, en sommareftermiddag i juli, kan ge ett helt annat uttryck jämfört med samma torg en tisdagskväll i november. Detta påverkar i sin tur den upplevda tryggheten för invånarna i det offentliga rummet. Det är dessutom ännu vanligare att människor känner sig allra mest otrygga vid hållplatser än under själva resan till eller från hållplatsen (Boverket, 2010).

När kvinnor rör sig i det offentliga rummet handlar det mycket om att de ska förhålla sig till sin egen trygghet, oavsett om de är på väg hem, väntar vid en hållplats eller är på väg till en träning etc. Det är både platsens utformning och personerna i omgivningen som påverkar upplevelsen av att befinna sig där. Utformningen av stadsmiljöer ser olika ut beroende på om det är i centrum eller lite mer utanför stan, vilket då innebär att olika åtgärder krävs för att

forma trygga miljöer. När ett område upplevs som mer tillgängligt för exempelvis personer med funktionsvariation skapar det automatiskt mer trygghet för andra då det signalerar att området är anpassat för olika typer av människor. Detta medför också att fler kvinnor rör sig i området som i sin tur skapar ännu mer trygghet för andra människor, inte minst för fler kvinnor (Boverket, 2010).

4. METOD

I detta kapitel presenteras de tillvägagångssätt som använts för att genomföra studien. Dessa har till största del varit en kvantitativ forskningsdesign med hjälp av enkätundersökning. Eftersom enkäten har haft vissa öppna svar har studien även haft inslag av kvalitativ forskningsdesign.

4.1 Kvalitativ eller kvantitativ forskning

Det finns två olika huvudgrupper inom metodologisk forskningsdesign vilka är kvalitativ och kvantitativ metod. Kvalitativ forskningsdesign bygger på att förstå ett fenomen via tolkning. Denna metod karaktäriseras för att fokusera på studieobjekt som både går att klassificeras och kategoriseras. Kvalitativ metod innebär således en forskning av exempelvis dokument, intervjuer eller enkäter som har öppna svar där ett fåtal personer valts ut (Esaiasson m.fl, 2017).

Då syftet med denna studie handlar om att identifiera en stor population människor där endast kravet är ett visst åldersspann är kvantitativ forskningsdesign mer lämplig. Kvantitativ forskningsdesign skiljer sig från kvalitativa metoder då de bygger på olika typer av statistik, data och konkreta variabler som går att kvantifiera, exempelvis kön, ålder och utbildning (Esaiasson m.fl, 2017). Med hjälp av kvantitativ forskningsdesign har den upplevda tryggheten vid Stenpiren studerats och en stor population i åldersspannet 13 - 26 år fick möjlighet att medverka. En del av undersökningen är även kvalitativ då enkäten delvis bestod av öppna frågor där respondenterna kunde formulera egna svar.

4.2 Datainsamling

Datainsamlingen har skett med hjälp av en enkätundersökning. Eftersom Covid-19 uppdagades under uppsatsens påbörjande togs beslutet att inte fysiskt besöka platsen. Vid en enkätundersökning fyller respondenterna själva i sin enkät och lämnar sedan tillbaka den till forskaren (Esaiasson m.fl, 2017). Syftet var att nå ut till en stor population göteborgare och tanken var då att gå med i gruppen "Vad händer i Göteborg?" med 99 950 medlemmar. Vi frågade om vi fick publicera vår enkätundersökning där, men det fick vi dessvärre inte. Därför fick vi tänka om och det blev istället att vi skiftade fokus till vårt personliga nätverk via Facebook. Dels delade vi enkätundersökningen på våra egna Facebooks och skrev tydligt

att vi sökte 13 - 26 åringar som någon gång rört sig vid Stenpiren. Dessvärre var det svårare att nå ut till andra Facebookgrupper därför delades den endast i vår klassgrupp "Samhällsplanering HT19-VT20", ena skribentens jobbgrupp "HandelsConsulting - HC Social" med 50 anställda samt "925 Göteborg" som är en grupp för kvinnor och ickebinära med ungefär 2000 medlemmar. Vi har även kontaktat gymnasieelever på Chalmers, dock var det endast ett fåtal som ville medverka.

Vi valde att använda oss av Facebookgrupper för att även kunna nå ut till de som väljer att undvika Stenpiren på grund av otrygghet. Dessa hade vi inte kunnat nå ut till genom att fysiskt besöka platsen och dela ut enkäter. Enkäten som använts inom detta arbete har både öppna och fasta svarsalternativ. Öppna svarsalternativ innebär enligt Esaiasson m.fl (2017) att respondenten med egna ord får berätta vad de vill ha sagt. Fasta svarsalternativ innebär att forskaren i förväg bestämt ut olika svarsalternativ som respondenten sedan får välja mellan. Anledningen till att vi valde att använda oss av frågor med fasta svarsalternativ var för att dessa sedan blir lätta att bearbeta. Men vi valde även att formulera några frågor med öppna svarsalternativ för att få en djupare förståelse kring varför respondenterna valde de svarsalternativ som de gjorde. Vid utformningen av enkätfrågorna har vi sett till frågorna är begripliga genom att undvika svåra ord. Vi har även formulerat frågorna kort samt att de behandlar en sak i taget. Vi har även valt att använda oss av ett vet inte-alternativ, vilket enligt Esaiasson m, fl (2017) inte kommer påverka studiens reliabilitet eller validitet (Esaiasson m.fl, 2017). För att säkerställa att frågorna var lätta att förstå har vänner och familj fått pröva att besvara enkäten innan den skickades ut.

4.3 Urvalsstrategi

Urvalet skedde genom att avgränsa oss till ungdomar och unga vuxna med ett åldersspann på 13 till 26 år. Populationen sträcker sig till alla som någon gång har varit vid eller omkring Stenpiren i Göteborg. Med tanke på Covid-19 valde vi att inte fysiskt besöka platsen utan nådde istället populationen genom Facebook. Då det var svårt att själva nå ut till så många som vi önskade så har vi även använt oss av ett så kallat snöbollsurval. Detta innebär enligt Esaiasson m.fl (2017) att en respondent hänvisar vidare till en annan som de anser vara relevant för undersökningen (Esaiasson m.fl, 2017).

Eftersom vi som utför studien identifierar oss som tjejer och är 23 år gamla visar även enkätsvaren att majoriteten av respondenterna är personer i samma åldersspann och dessutom

tjejer. Därför har en mindre andel killar deltagit samt att åldersspannet 22 - 26 utgör den största delen av svarsfrekvensen. Det var alltså svårt att undvika att vänner, bekanta och familj svarade på enkäten.

4.4 Dataanalys

Den data som har samlats in från enkätundersökningen har analyserats och sedan sammanställts i både diagram och i text. Enligt Esaiasson m.fl (2017) ger diagram en tydlig bild av respondenternas svar. Frågorna med öppna svarsalternativ var problematiska att sammanställa i diagram, därför sammanfattas svaren i text och relevanta citat har valts ut. Analysen av datan grundar sig i att identifiera olika mönster kring huruvida den upplevda tryggheten/otryggheten skiljer sig åt mellan tjejer och killar.

4.5 Deduktiv och induktiv ansats

Det finns två olika grundläggande förhållningssätt när det kommer till teori och dess relation till empiri i en forskningsfråga, vilka är deduktiv och induktiv ansats. Deduktiv ansats innebär att man utgår från teori och utifrån den skapar en egen bild eller lag. Induktiv ansats bygger således på observationer och utifrån dessa vill skapa en teori kring observationer och olika generaliseringar (Bryman, 2016).

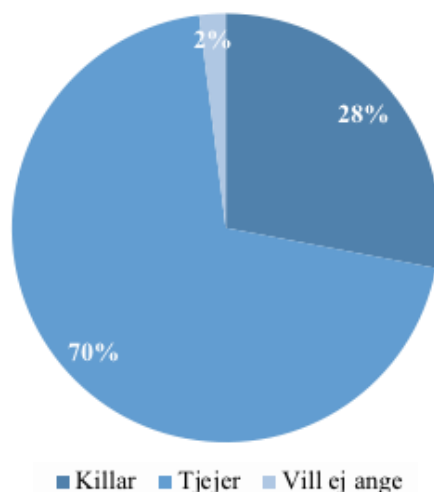
Denna studie bygger på flertalet teorier som presenteras i teorikapitlet. I denna uppsats används därmed deduktiv metod som ansats eftersom vi utgår från både tidigare forskning och teorier. Dessa skapar därmed en ny bild eller vinkling på ämnet. Det finns alltså redan en teori att botten på rörande ämnet trygghet, otrygghet och oro i det offentliga rummet som vi ämnar studera djupare på utan att ändra själva grunden eller förståelsen. Dock ser vi att denna typ av metod inte alltid är helt fri från båda ansatserna. Detta innebär att en induktiv ansats går att antyda, delvis eftersom vi bygger vår analys på observationer och skapar till viss del nya teorier och förståelser kring ämnet trygghet och otrygghet.

4.5 Enkätundersökningens respondenter

Inledningsvis hade vi en ambition att göra studien på olika åldersgrupper av tjejer och killar. På grund av det begränsade antalet respondenter blev detta dock inte lämpligt och vi valde att inte lyfta fram skillnader mellan de olika åldersgrupperna. Vi valde att enbart jämföra grupperna tjejer och killar och inte skillnader mellan olika åldersgrupper. I de bästa av världar hade vi kunnat nå ut till fler, men nu blev utfallet ett annat.

Studiens resultat baseras på 153 enkätsvar. 107 respondenter var tjejer (70%), 43 var killar (28%), och 3 valde att inte ange kön (2%). Det fanns också ett alternativ som var "annat" men det var det ingen som angav. Vi valde att göra en jämförelse mellan tjejer och killar vilket resulterar i att 3 respondenter inte kommer analyseras eftersom det är en för liten grupp. 115 personer (75%) av respondenterna föll inom åldersspannet 22 - 26 år. 27 stycken (18%) föll inom åldersspannet 17 - 21 år samt endast 11 stycken (7%) som var inom åldersspannet 13 - 16 år.

Figur 1. Respondenterna fördelat på kön, annat och vill ej ange

4.6 Etik

Det finns fyra forskningsetiska principer som har till syfte att ge normer för förhållandet mellan forskare och undersökningsdeltagare så att ingen konflikt uppstår och att en god avvägning sker mellan kravet på forskningen och individskyddskravet. När detta finns har en god forskningssed uppnåts (Vetenskapsrådet, 2015).

Dessa grundläggande principer kan ses som fyra stycken huvudkrav inom forskningsetik. Det första kravet är informationskravet, vilket syftar till att forskaren skall informera de som deltar i undersökningen om vad för syfte undersökningen har. Det andra kravet är samtyckeskravet, som innebär att deltagarna i undersökning har rätt att själva bestämma om de vill medverka eller inte. Det tredje är konfidentialitetskravet, vilket betyder att deltagarnas personuppgifter ska förvaras på ett sätt så att obehöriga inte kan ta del av dem. Det fjärde och

sista kravet är nyttjandekravet som syftar till att den information som samlas in i undersökningen endast ska användas till forskningsändamålet (Vetenskapsrådet, 2015).

I vår studie har vi följt dessa fyra forskningsetiska principer som Vetenskapsrådet uppger. Respondenterna har informerats om undersökningens syfte, de fick möjlighet att påverka undersökningens utformning samt att studien är anonym då inga personuppgifter har samlats in, bortsett från gruppindelning av ålder. Därmed anses god forskningssed vara uppnådd.

4.7 Social konstruktivism

Denna uppsats baseras på det socialkonstruktivistiska synsättet då vi förstår offentliga platser som sociala konstruktioner och processer. Stenpiren som offentlig plats har olika betydelser för olika sorters människor och deras uppfattning av platsen skapas genom sociala interaktioner, men även tidigare upplevelser kan påverka deras syn på platsen. Exempelvis om de tidigare upplevt något som gör att de upplever mer otrygghet. Hur vi använder miljön har även betydelse för hur vi uppfattar platsen, exempelvis om vi besöker Stenpiren för att resa kollektivt eller för att besöka restaurang eller träffa vänner. Upplevelsen av Stenpiren påverkas även av andra platser. Till exempel om respondenterna är medvetna om att det skett brott på andra platser och därmed upplever dessa som otrygga kan Stenpiren upplevas som trygg i förhållande till dessa. Enligt Burr (1995) påverkas vi människor ständigt av saker omkring oss och vår kunskap skapas i vår vardag och byggs upp genom att vi integrerar med andra människor. Socialkonstruktivism kan appliceras på enskilda människor, samhällets strukturer och det fysiska rummet. Vår uppfattning av världen förändras ständigt och påverkas även av vår historia. Våra handlingar påverkas i sin tur av hur vi uppfattar världen (Burr, 1995).

4.8 Validitet och reliabilitet

Enligt Esaiasson m.fl (2017) definieras validitet på tre olika sätt. Den ena definitionen är att teoretisk definition ska överensstämma med operationell indikator. De andra två definitionerna är att systematiska fel inte ska finnas samt att forskaren mäter det som ämnats. Den första definitionen kallas för begreppsvaliditet och resterande för resultatvaliditet (Esaiasson m.fl, 2017). För att uppnå god begreppsvaliditet har vi inom denna uppsats använt oss av enkäter då vi anser att detta mätinstrument är lämpligt för just denna studie. För att uppnå god resultatvaliditet har vi noggrant utformat vår enkät i samband med handledare för att enkätsvaren ska besvara de frågor som studien syftar till.

Enligt Esaiasson m.fl (2017) uppnås reliabilitet när det inte finns några slumpmässiga fel. Slumpmässiga fel kan uppkomma om det slarvas vid datainsamlingen samt vid bearbetningen av den (Esaiasson m.fl, 2017). För att uppnå reliabilitet inom denna uppsats har vi noggrant genomfört datainsamlingen samt bearbetat den tillsammans. Vi har även kontrollerat det insamlade materialet ett flertal gånger för att inga slumpmässiga fel ska uppkomma.

Esaiasson m.fl (2017) skiljer på intern och extern validitet. Intern validitet handlar om huruvida studiens slutsatser är tillförlitliga. Exempelvis kan variabler som inte beaktats i studien påverka resultatet. Detta resulterar då i en låg intern validitet. Extern validitet handlar om huruvida studiens slutsatser även stämmer i andra sammanhang. Om studiens resultat inte går att applicera på individer som inte deltagit i enkätundersökningen blir den externa validiteten låg (Esaiasson m.fl, 2017).

Esaiasson m.fl (2017) menar att ett första-bästa urval kan resultera i en låg extern validitet. Ett första-bästa urval innebär att forskarna inte har tillgång till en urvalsram och väljer de människor som är lätta att få tag i (Esaiasson m.fl, 2017). Inom denna uppsats har ett så kallat första-bästa urval använts, vilket vi är medvetna om kan påverka studiens externa validitet. Men eftersom vi har samlat in ett stort antal enkätsvar så tror vi ändå att studiens resultat kommer kunna säga något om de ungdomar och unga vuxna som inte deltagit. Framförallt om kvinnor i åldrarna 23 - 26 då denna grupp var överrepresenterad. Ytterligare exempel på faktorer som kan påverka studiens externa validitet är om studien är för specifik eller om studien är vag vilket då medför ett vagt resultat (Esaiasson m.fl, 2017). Även fast vi inte studerar skillnader mellan de olika åldersgrupperna så anser vi inte att studien är för specifik. Detta då vi behandlar ett flertal olika faktorer som har betydelse för upplevelsen av trygghet samt kommer med förslag på åtgärder som kan förbättra upplevelsen av trygghet vid Stenpiren. Vi anser inte heller att studien är vag då ett flertal respondenter har deltagit i undersökningen vilket resulterade i ett tydligt resultat.

4.9 Statistisk signifikant och konfidensintervall

Statistisk signifikans handlar om hur säkra olika beräkningar är, till exempel skillnader i andelar eller medelvärden mellan grupperna kvinnor och män. Begreppet statistiskt signifikant används ofta vid urvalsundersökningar. Då statistiken baseras på urval uppstår slumpmässig urvalsosäkerhet. Hur stor denna osäkerheten är beror på den insamlade datan

samt vilka urvals- och beräkningsmetoder som använts. Den osäkerhet som uppskattas anges med en felmarginal. Genom att ha en stor kvantitet av respondenter får resultatet en lägre felmarginal, vilket gör studien mer tillförlitlig. Konfidensintervallen redovisas sedan som statistikvärdet plus/minus felmarginal. Ofta används 95% konfidensgrad vilket innebär att konfidensintervallet med 95% säkerhet speglar verkligheten då det innehåller det ”rätta” värdet. Om samtliga ungdomar i Göteborg hade svarat på enkäten så hade vi fått det ”rätta” värdet (SCB, 2015). I denna studie har vi valt att inte studera skillnader mellan olika åldersgrupper då det var för få respondenter inom vissa. Resultatet från detta hade förmodligen inte speglat verkligheten utan baserats på slumpen.

4.10 Källor och källkritik

Den litteratur och de källor som använts i denna uppsats är vetenskapliga artiklar, rapporter, avhandlingar, böcker samt några webbkällor. Tidigare kandidatuppsatser har inte använts i denna uppsats då dessa inte anses vara tillräckligt tillförlitliga. Vi har även granskat författarna med hjälp av Google Scholar och Scopus. Litteraturen anses vara relevant då den matchar vår undersökning. Därför anses den valda litteraturen och källorna vara tillförlitliga. De sökord som använts för att finna relevant litteratur har varit bland annat “safety”, “violence”, “transport”, “sense of place” och “public space”. Vi har även haft en mycket god kommunikation med vår handledare Ana Gil Sola som forskar inom ämnet transportplanering samt jämställdhetsfrågor inom transporter. Hon har hjälpt oss finna relevant och gedigen litteratur att studera och granska.

Det mesta av materialet som använts inom denna uppsats är skrivna under de senaste åren vilket stärker studiens tillförlitlighet. Dock har även material skrivna under 1990-talet och början av 2000-talet använts då det inte var möjligt att hitta nyare källor med lika relevant information. Men detta anses inte påverka studiens tillförlitlighet då denna information tros stämma överens med hur det ser ut i dagens samhälle.

5. RESULTAT OCH ANALYS

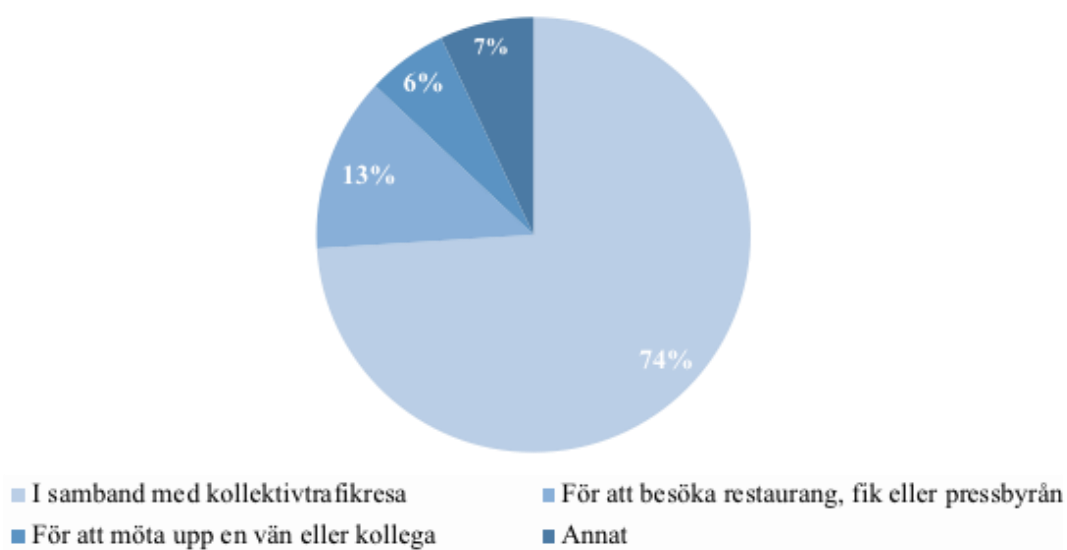

Med hjälp av den insamlade empirin via enkätundersökningar har vi tillsammans med teoretiska ramverk och tidigare forskning kunnat analysera ett resultat. Tillsammans leder detta oss fram till att kunna besvara våra valda forskningsfrågor i nästa avsnitt.

5.1 Besök av Stenpiren

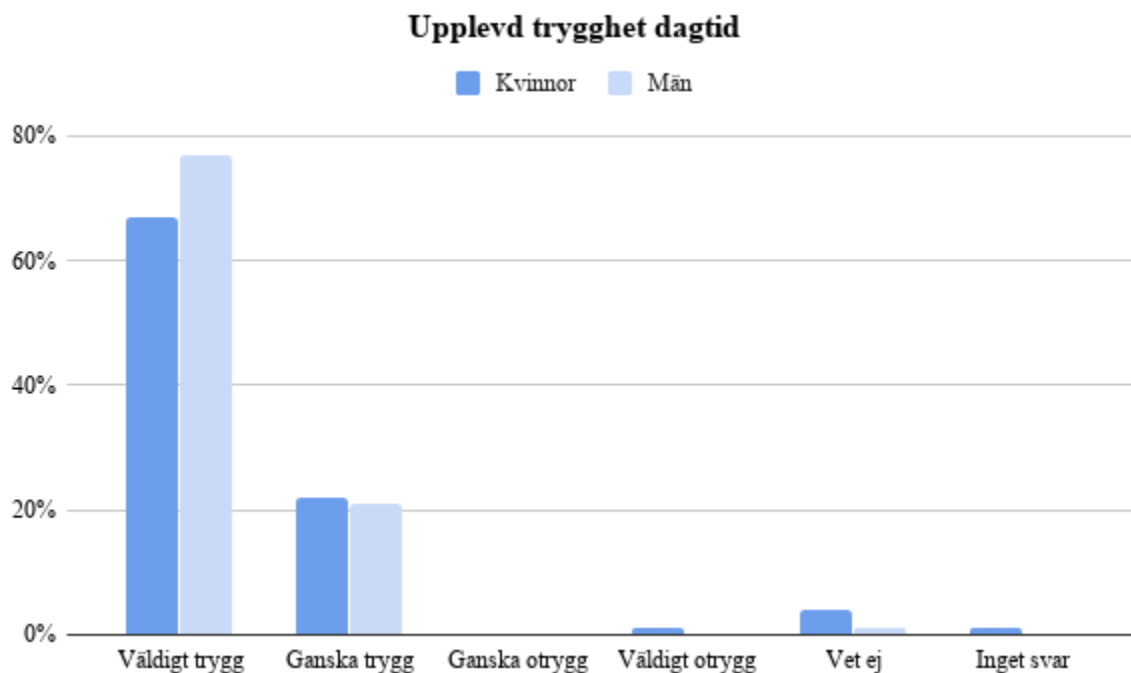
Majoriteten av respondenterna (70%) angav i enkäten att de rör sig vid eller genom Stenpiren högst ett par gånger i månaden. 16% svarade att de rör sig vid eller genom Stenpiren en-två gånger i veckan vilket då innebär att majoriteten av respondenterna inte rör sig på platsen speciellt ofta. Resterande svar var att 5% rör sig vid Stenpiren tre till fem gånger i veckan och att 3% rör sig där fem gånger i veckan eller mer. De flesta (74%) svarade även i enkäten att de besöker Stenpiren i samband med kollektivtrafikresa (se figur 2). 13% av respondenterna svarade att de besöker Stenpiren för att besöka restaurang, fik eller Pressbyrån. 7% svarade att de besöker Stenpiren av andra orsaker och resterande 6% att de besöker Stenpiren för att möta upp en vän eller kollega. Det flesta av respondenterna besöker alltså inte platsen för sin egen skull utan för att de måste, samt relativt sällan. Förmodligen har de ingen speciellt stark relation till platsen, utan den har främst en transportfunktion.

Figur 2. Varför respondenterna besöker Stenpiren

5.2 Upplevelse av trygghet

Tid på dygnet är en viktig aspekt för upplevelsen av trygghet på offentliga platser. Detta då en plats kan ge många olika uttryck beroende på vilken tid på dygnet det är (Boverket, 2010). Detta framkom i enkätundersökningen då betydligt fler av respondenterna svarade att de upplever mer trygghet på dagtid än kvällstid. De flesta, både killar (77%) och tjejer (67%), upplever platsen som väldigt trygg under dagtid (se figur 3). 22% av tjejerna och 21% av killarna svarade att de upplever sig vara ganska trygga under dagtid. 4% av tjejerna och 1% av killarna svarade att de inte vet. 1% av tjejerna gav inget svar. Varken tjejer eller killar upplever platsen som otrygg på dagtid förutom en mindre avvikelse som även kan vara ett slumpmässigt fel.

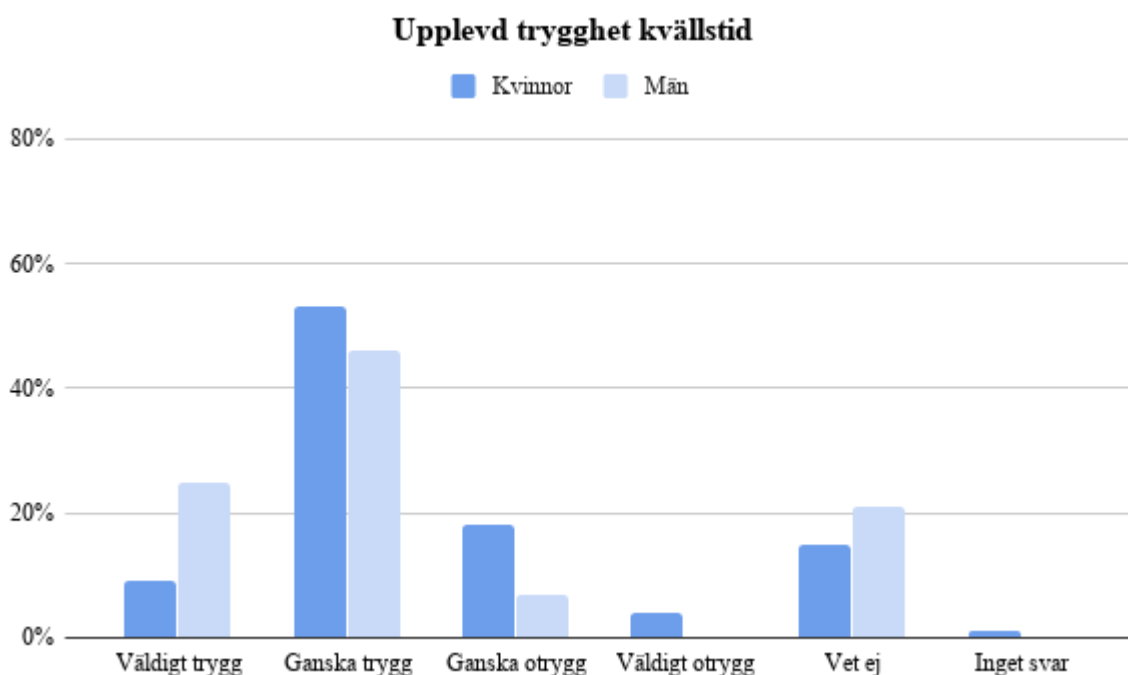
Figur 3. Beräkning baseras på 150 svar, 107 kvinnor och 43 män.

Under kvällstid svarade många, både tjejer (53%) och killar (47%), att de upplever sig vara ganska trygga istället för väldigt trygga som 9% av tjejerna och 26% av killarna svarade (se figur 4). Detta kan jämföras med respondenternas svar om hur trygga de upplever sig vara på dagtid då betydligt fler, både tjejer som killar, svarade att de upplever sig vara väldigt trygga istället för ganska trygga. Betydligt fler tjejer (21%) än killar (7%) svarade att de upplever sig vara ganska eller väldigt otrygga på kvällstid. Det var 3% av tjejerna som svarade att de upplever sig vara väldigt otrygga på kvällstid och ingen av killarna som svarade detta. Nedan

följer ett utförligt citat från en kvinna som motiverar sina känslor för otrygghet bland annat på grund av att hon är kvinna.

”Enligt min upplevelse är Stenpiren en väldigt öppen plats med mycket rörelse. De flesta rör sig genom Stenpiren för att åka kollektivt och stannar därför inte speciellt länge på platsen. Där hänger inga ”gäng”, så som det gör på andra platser i staden. Jag känner mig därför trygg vid Stenpiren. Däremot valde jag alternativet ”ganska trygg” när jag besöker Stenpiren under kvällstid. Det beror på att jag är kvinna. Som kvinna känner jag mig alltid mindre trygg när jag rör mig ute under kvälls-/natttid. Det beror på att det (enligt min upplevelse) är mindre folk i rörelse, fler personer som är påverkade av alkohol/droger (om det är helg) och därför inträffar det fler brott, däribland våldtäkter”.

Några av respondenterna svarade att de inte vet om de upplever trygghet eller otrygghet på kvällen (16%) jämfört med dagen (3%). Detta kan eventuellt bero på att de inte vet vilka dagar de handlar om så att de därför inte vet vad de ska svara, eller att de inte vistas på Stenpiren under kvällstid överhuvudtaget. Av de som svarade att de inte vet på kvällstid var 15% tjejer och 19% killar.

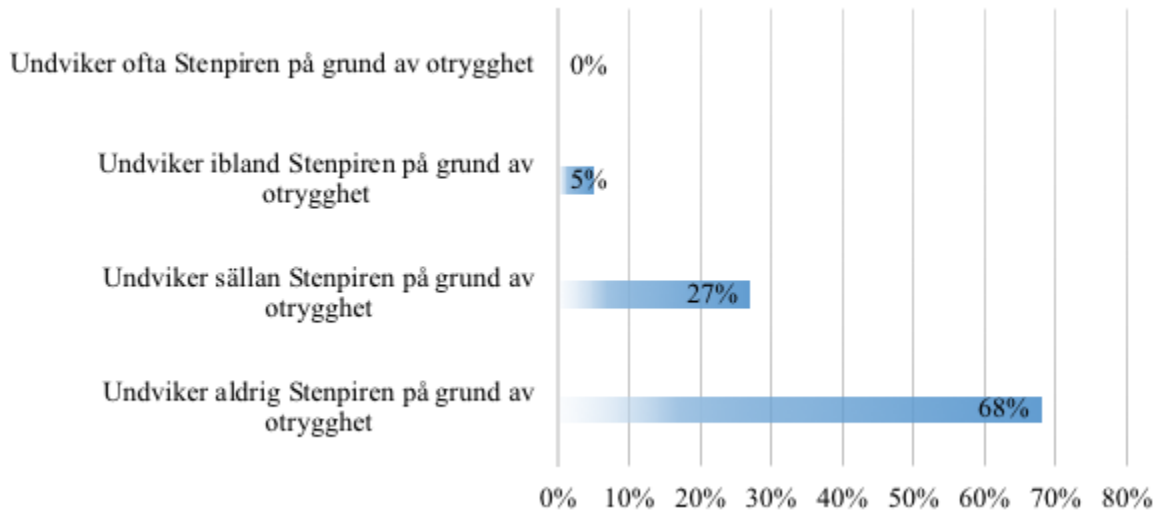
Figur 4. Beräkning baseras på 150 svar, 107 kvinnor och 43 män.

På en öppen fråga (fråga 7, se bilaga 8) om varför respondenterna känner sig ganska eller väldigt otrygga vid Stenpiren beskriver många tjejer att det inte är specifikt Stenpiren som plats som gör att de upplever otrygghet, utan att de upplever otrygghet vart de än befinner sig på grund av deras kön. Detta är även något som lyfts fram i tidigare forskning, då bland annat Yavuz & Welch (2010) menar att kvinnor upplever sig vara mer sårbara än män på grund av deras fysiska styrka samt risken att utsättas för sexuella övergrepp. Detta gör att kvinnor generellt sett upplever mer otrygghet än vad män gör. Yavuz & Welch menar även att män upplever sig vara mer trygga på grund av deras kön, storlek och fysiska styrka (Yavuz & Welch, 2010) vilket kan vara förklaringen till varför många av killarna inom denna undersökning svarade att de sällan eller aldrig upplever otrygghet. Enligt tidigare forskning kan även medias framställning av en plats även påverka huruvida människor upplever en plats som otrygg eller inte (Listerborn, 2001). Det var ingen av respondenterna som tog upp att medier framställt Stenpiren på ett visst sätt.

Goodey (1997) menar som Yavuz & Welch (2010) att män påverkas av de föreställningar som finns kring att vara ”manlig”. Detta kan göra att killarna som deltog i denna studie kan eftersträva att framstå som maskulina och därav svara som de gjorde i enkäten. Dock var enkäten anonym, vilket innebär att de inte behövde oroa sig för att förlora sin maskulinitet inför andra killar, vilket enligt Goodey (1997) är något som många annars kan oroar sig över (Goodey, 1997). Att tjejerna upplever mer otrygghet än killarna behöver inte heller ha med platsen och människorna runt omkring att göra. Som nämnt i tidigare forskning beskriver Alingsås kommun (2010) att tjejers otrygghet skapas redan i barndomen då de varnas av sin omgivning för de faror som finns (Alingsås kommun, 2010). Andersson (2002) beskriver att tjejer även får lära sig i barndomen att det privata rummet är tryggt menas det offentliga rummet är farligt (Andersson, 2002). Detta kan även förklara de skillnader som finns mellan hur tjejerna och killarna svarade på enkäten.

En majoritet av respondenterna (68%) svarade i enkäten att de aldrig undviker Stenpiren på grund av otrygghet (se figur 5). 27% av respondenterna svarade att de sällan undviker Stenpiren på grund av otrygghet och 5% svarade att de ibland undviker Stenpiren på grund av otrygghet. Det var ingen av respondenterna som svarade att de ofta undviker Stenpiren på grund av otrygghet.

Figur 5. Undviker du att röra dig vid Stenpiren på grund av otrygghet?

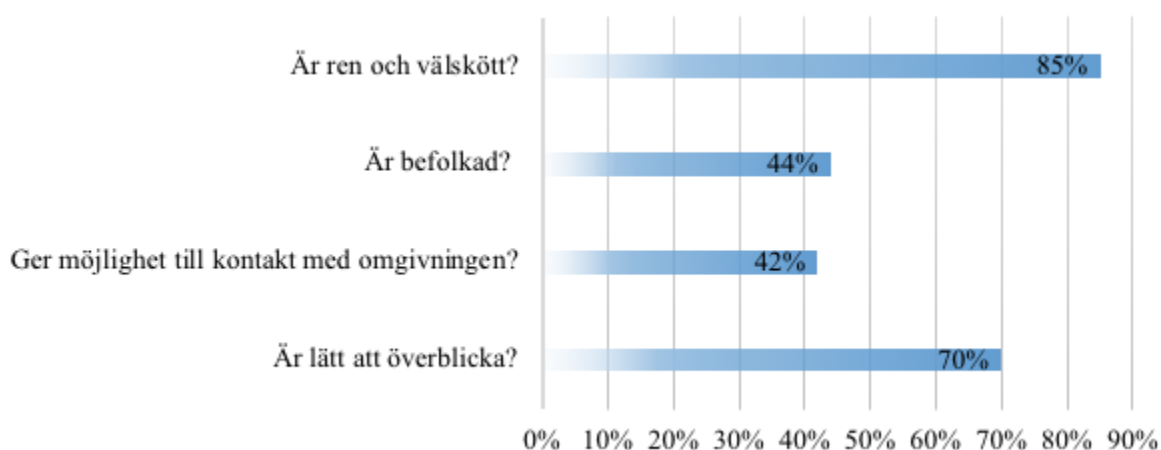
Den lilla andelen av både män och kvinnor som svarat att de undviker Stenpiren ibland har också gemensamt att de känner sig antingen väldigt trygga eller ganska trygga på dagtid, men antingen ganska otrygga eller väldigt otrygga på kvällstid. Detta kan då tolkas som att de undviker att vistas på Stenpiren på kvällstid på grund av otrygghet. Av de som svarade att de ibland undviker Stenpiren var samtliga tjejer. Detta kan kopplas till tidigare forskning som menar att tjejer undviker specifika platser oftare på grund av otrygghet än killar (Egnell & Ivert, 2019). Nedan följer ett citat från en tjej som svarade att hon kände sig ganska trygg på dagtid men väldigt otrygg på kvällstid:

“Det känns ödsligt och är väldigt folktomt på kvällarna. Så fort människor försvinner därifrån så känns det obehagligt att vistas där. Det känns som att hotellet och den byggnaden skärmar av stenpiren från resten av centrum”.

Det kvinnan säger här ovan tyder på att mörker och kvällstid är mycket kopplat till hur trygghet upplevs. Heber (2008) menar att trygghet bygger på tillit och säkerhet, och inte bara till platsen men också till sina medmänniskor. När det kommer till att Stenpiren både blir mörk och folktomt på nattetid kan spegla Hebers mening med att det samtidigt skapar avsaknad av en tillit och säkerhet som en mer befolkad plats kan ge (Heber, 2008).

5.3 Aspekter som samspelar med upplevelsen av trygghet/otrygghet

Enkätens fjärde fråga (se bilaga 1) handlar om huruvida Stenpiren är lätt att överblicka, ger möjlighet till kontakt med omgivningen, är befolkad och ren och välskött. Detta är aspekter som enligt Boverket (2010) ökar känslan av trygghet på en plats (Boverket, 2010). Av de 153 respondenter som deltog valde 143 stycken att svara på denna fråga. 75% av respondenterna ansåg att Stenpiren är lätt att överblicka (se figur 6). 42% av respondenterna ansåg att Stenpiren ger möjlighet till kontakt med omgivningen. 44% av respondenterna ansåg att Stenpiren är befolkad. 85% av respondenterna ansåg att Stenpiren är ren och välskött. Som tidigare nämnt i teoretiskt ramverk kan en plats felaktigt upplevas som otrygg om den är dåligt underhållen (Yavuz & Welch, 2010). Eftersom resultatet från denna studie visar att majoriteten av respondenterna anser att platsen är ren och välskött kan man då anta att detta är en bidragande faktor till att många upplever platsen som trygg.

Figur 6. Procentuellt hur Stenpiren upplevs rent fysiskt av 143 av respondenterna

Några av respondenterna beskrev även att platsen upplevs som otrygg då det finns en frånvaro av andra människor, vilket kan relateras till resultatet ovan (se figur 5.) där en jämförelsevis låg andel av respondenterna anser att Stenpiren är en befolkad plats. Några av respondenterna menade även att platsen upplevs som mörk och avlägsen. Sandberg (2011) menar bland annat att rädslan för eventuell kriminalitet eller brott bygger mycket på både geografiska, ekonomiska, sociala, kulturella och psykologiska dimensioner (Sandberg, 2011). I detta fallet när Stenpiren beskrivs som avlägsen och mörk kand det tyda mycket på geografiska dimensionen med Stenpirens läge. Älven ligger i "ryggen" till Stenpiren vilket gör platsen mer svår att ta sig ifrån vilket Yavuz & Welch (2010) menar har betydelse för den upplevda tryggheten. Om en plats är dåligt underhållen som exempelvis vara nedskräpad,

dålig belyst eller bristfällig sikt kan platsen snabbt upplevas som otrygg även ifall den rent statistiskt inte är det (Yavuz & Welch, 2010).

På en omvänd öppen fråga om varför man känner sig ganska eller väldigt trygg vid Stenpiren svarar några av respondenterna att de upplever trygghet då platsen är belyst och att det finns andra människor i närheten. Några av respondenterna menade även att platsen är välskött, vilket då bidrar till trygghet. Några av respondenterna menar även att platsen upplevs som trygg då det inte vistas några människor som kan upplevas som obehagliga eller hotfulla på platsen. Det råder dock skilda meningar mellan olika personer om ifall platsen upplevs som befolkad eller inte.

Vid fråga 7 som löd "Om du i fråga 5 eller 6 angav att du känner dig väldigt otrygg eller ganska otrygg vid Stenpiren, varför gör du det?" (se bilaga 1) var det 17% som svarade och vid fråga 8 var det 68% som svarade. Det kan bland annat betyda att det faktiskt är lättare att förklara varför platsen känns trygg i motsvarande till varför den kan upplevas som otrygg. Det kan också handla om att de som svarat att de känner sig otrygga kanske inte vill dela med sig av varför dom faktiskt gör det. De som svarade att de känner sig väldigt trygga eller ganska trygga kommenterar bland annat att de inte ser varför Stenpiren ska vara mer otrygg än en annan plats, samt att vissa inte reflekterat över hur de upplever platsen, vilket i sig kanske är positivt. En stor del poängterar också att de tycker att Stenpiren har bra sikt och är välbelyst. Nedan följer några citat av människor som poängterar varför de känner sig väldigt trygg eller ganska trygg vid Stenpiren:

"Jag har aldrig hört något negativt om stenpiren eller att någon har farit illa där".

"Om jag är där på kvällen så är jag påväg någonstans och kommer ej direkt att bli attackerad av någon random".

"Jag är nykter och har koll på min omgivning, har heller inte åkt så sent på natten därifrån".

"Jag går hellre där än ex. Brunnsparken med haschförsäljare öppet på gatorna"

Dessa kommentarer visar möjligtvis att exempelvis media har en inverkan som gör att platsen påverkas eller inte. Det skrivs sällan om Stenpiren som en brottsplats eller att något speciellt

har hänt där utan istället framstår det som en ny fräsch hållplats som har nära till allt, vilket den har. Personen som skrivit detta påverkas troligtvis av exempelvis vad som sägs eller vad andra har upplevt vilket gör att hen inte reflekterat över platsen på samma sätt som andra kan göra med andra typer av erfarenhet och bakgrund. Sedan kan vi se ovan att respondenterna jämför platsen med något motsvarande, exempelvis att Stenpiren inte framstod som lika dålig eller farlig som Brunnsparken som har ett annat rykte. Detta gör att personen i fråga troligtvis tänker att det finns värre saker på andra platser och därför upplevs inte Stenpiren som otrygg. Hur saker och ting framstår eller jämförs med annat lyfter Alingsås kommun (2010) fram i tidigare forskning och menar att medier ständigt rapporterar om brott, våldtäkter och dylikt och så fort en plats står med i tablån kan känslan kring en plats förändras (Alingsås kommun, 2010). Detta medför då en rädsla vilket i sin tur kan göra att personer helt enkelt menar att eftersom det inte skrivs eller pratas om Stenpiren på samma sätt som exempelvis Brunnsparken, upplevs den inte lika otrygg.

5.4 Åtgärder för att öka tryggheten vid Stenpiren

På frågan om vad respondenterna saknar vid Stenpiren för att uppleva platsen mer trygg ger några personer någon typ av kommentar kring olika önskemål eller tips på vad som skulle göra Stenpiren mer trygg, eller vad de saknar. Några svarade att de tycker att Stenpiren är ganska folktomt och menar på att fler restauranger eller liknande kan skapa mer liv och rörelse på kvällarna. Detta lyfts även fram som en strategi för att skapa trygga utomhusmiljöer av Alingsås kommun (2010). Genom att blanda bostäder, verksamheter och kontor kommer mer människor röra sig i området vilket då bidrar till trygghet (Alingsås kommun, 2010).

Det är också några som önskar trygghetsvärdar, biljettkontrollanter alternativ väktare just för att de anser att Stenpiren ligger mer avskilt än andra hållplatser i Centrala Göteborg. Denna åtgärd menar Henriksson m.fl (2016) att ungdomar brukar föreslå (Henriksson m.fl, 2016). Det är många respondenter som anser att Stenpiren ligger ödsligt och att det ofta känns som en byggarbetsplats då det byggs en del runt omkring. Några av respondenterna menar även att belysningen hade kunnat förbättras, vilket Forsell m.fl (2010) bekräftar hade ökat upplevelsen av trygghet (Forsell m.fl, 2010). Åtgärder som kameraövervakning och vakter togs även upp i enkäten. Denna åtgärd anses vara något mer komplex då den enligt Yavuz & Welch (2010) riskerar att gynna vissa grupper men samtidigt exkluderar andra. Enligt Yavuz & Welch (2010) har även övervakningskameror en lägre effekt på kvinnors upplevelse av

trygghet. Men enligt enkätsvaren så var det även kvinnor som tog upp att de önskade övervakningskameror vilket då motsäger det som Yavuz & Welch (2010) antyder (Yavuz & Welch). Enligt Henriksson m.fl (2016) önskar många ungdomar att fler nyktra vuxna ska vistas på offentliga platser för att öka upplevelsen av trygghet (Henriksson m.fl, 2016), men detta var inget som togs upp i enkätsvaren. Istället var det personer som poängterade känslan av otrygghet bygger mycket på just onyktra människor som kan leda till oro för våld etc.

5.5 Teoretiska reflektioner

Några tjejer i studien poängterar att deras upplevda otrygghet beror på att de är just tjejer, vilket dessvärre är mycket vanligt och gör att jämställdhetsmålen för en plats, en stad eller ett samhälle inte nås upp till. Larsson & Jalakas (2014) menar exempelvis att normer och stereotyper av män och kvinnor bygger upp något som gör att kvinnor och män kan uppleva och känna saker olika på grund av deras kön. Studien visar därmed tydligt att många identifierar sin upplevda otrygghet just för att de är tjejer och inte Stenpiren som plats (Larsson & Jalakas, 2014).

En respondent påpekar även att Brunnsparken i Göteborg upplevs som otrygg och att den hellre vistas vid Stenpiren. Enligt det socialkonstruktivistiska synsättet påverkas platser av andra platser (Burr, 1995), vilket stämmer in i detta sammanhang då respondenten upplever Stenpiren som ganska trygg i förhållande till Brunnsparken. Det kan även vara så att flera av respondenterna jämför Stenpiren med andra platser, även fast de inte nämner det i enkätsvaren. Om de upplever andra platser som otrygga kan Stenpiren upplevas som trygg i förhållande till dessa. Om de istället hade upplevt andra platser i Göteborg som trygga hade kanske fler svarat att de upplever Stenpiren som otrygg.

Samtliga respondenter verkar uppfatta Stenpiren som en offentlig plats. Vad som är offentligt och inte påverkas enligt Liberg (1994) av hur vi betraktar omgivningen och använder dess miljöer. Ingen av respondenterna verkade uppleva att de inte har tillträde till platsen. Det var heller ingen av respondenterna som nämner att det finns gäng som tillfälligt tagit över platsen vilket framkom har skett på andra platser i Göteborg. Om det hade funnits gäng som tillfälligt tagit över platsen hade det kunnat vara en förklaring till varför några av respondenterna ibland väljer att undvika Stenpiren (Liberg, 1994).

Det var en manlig respondent som menade att han upplever sig vara trygg då han har vistats mycket på platsen under flera års tid och därav vant sig vid området. Eftersom några av respondenterna svarade att de ofta vistas kring Stenpiren så kan detta ha betydelse för att även de upplever platsen som trygg. Enligt Yavuz & Welch (2010) kan män uppleva otrygghet när de vistas på okända platser. När män är bekanta med platsen upplever de att de har kontroll och då ökar graden av trygghet och välbefinnande (Yavuz & Welch, 2010). Denna teori kan därmed antas stämma in på den manliga respondenten ovan. Egnell & Ivert (2019) menar också att platsidentitet kan ha stor betydelse i hur människor upplever trygghet. En majoritet av respondenterna rör sig ändå vid eller genom Stenpiren ett par gånger i månaden vilket gör att de successivt bygger upp en känsla av identitet till platsen. De som besöker Stenpiren ännu oftare kan därmed känna desto mer platstillhörighet (Egnell & Ivert, 2019). Samtidigt finns det personer som rör sig vid Stenpiren ofta men som ändå upplever platsen som otrygg i vissa sammanhang vilket gör att trygghet inte alltid hör samman med platsidentitet.

6. DISKUSSION OCH SLUTSATS

Uppsatsen syftar till att belysa ungdomars och unga vuxnas upplevda trygghet vid området Stenpiren ur ett genusperspektiv, samt lyfta fram åtgärder som kan förbättra upplevelsen vid Stenpiren ur ett trygghetsperspektiv. Nedan besvaras uppsatsens forskningsfrågor "Hur upplever tjejer och killar Stenpiren ur ett trygghetsperspektiv?" samt "Vilka åtgärder anser tjejer och killar skulle öka tryggheten vid Stenpiren?" och vilken slutsats vi kommer fram till efter studien.

6.1 Både kvinnor och män känner sig trygga på Stenpiren

Studien visar att både tjejer och killar överlag känner sig trygga på Stenpiren. Dock skiljer det sig mellan dagtid och nattetid, och detta kan ha flera orsaker. Det visar exempelvis att fler respondenter har upplevt andra platser som otrygga på just kvällstid och när det är mörkt, vilket skulle betyda att respondenterna inte menar att Stenpiren som plats är mer otrygg än en annan. Kring frågan på vad som skulle kunna göra Stenpiren mer trygg är det flera tjejer som svarar att problemet kanske inte ligger i platsen utan att det är osäkert att vara ensam och själv på kvällstid som tjej, oavsett plats. Överlag uppfattas Stenpiren som en trygg plats att vistas vid och genom.

Flera av personerna som deltog i studien menade bland annat att de inte var speciellt rädda då de inte hört något dåligt om Stenpiren. Det här tyder på att upplevelsen av en plats kan påverkas mycket av hur andra människor men även media får den att framstå. Detta stämmer överens med det socialkonstruktivistiska synsättet som menar att människors uppfattningar av platsen skapas genom sociala interaktioner med olika sorters människor.

Resultatet av enkäten visar även att många av respondenterna känner sig trygga för att platsen är ren och välskött, väl belyst och befolkad. Studien visar även att vilken sorts människor som vistas på platsen har betydelse för upplevelsen av trygghet. Detta då respondenterna menade att det inte vistas några människor som kan upplevas som obehagliga eller hotfulla på platsen. Enkätsvaren visar även att det inte är några gäng som tillfälligt tagit över platsen.

6.2 Mer människor i rörelse främsta åtgärd för att öka tryggheten på Stenpiren

Studien visar att avsaknaden av människor på Stenpiren skapar en otrygghet i sig. Alltså upplever många att flera människor i ett område skapar mer trygghet. Stenpiren anses vara ganska dåligt befolkat dygnet runt men blir desto tydligare efter kontorstid och på senare kvällar. Detta beror på att ingen verksamhet bedrivs i närheten, förutom hållplatsens Pressbyrå, vilket gör att de människor som skapar en viss rörelse har försvunnit för dagen. Fler människor anser att platsen hade upplevts som mer trygg ifall fler människor rörde sig där på kvällarna. Förslag som tas upp på hur man lockar dit folk är genom exempelvis pubar och restauranger. Dock kan det betyda att de människor som skulle befinna sig på pubar och restauranger efter kontorstid också skulle dricka alkohol vilket innebär att en majoritet av de människor som rör sig vid Stenpiren kommer vara onyktra. Detta kan i sig bidra till mer otrygghet. Studien visar även att respondenterna anser att om Stenpiren skulle vara mer befolkat med antingen väktare, trygghetsvårdar eller kontrollanter skulle platsen kännas mer trygg, framförallt på kvällen. Detta menar bland annat Henriksson m.fl. (2016) att ungdomar anser skapa mer trygghet. Henriksson m.fl. menar också att om fler vuxna skulle vistas på en annars tom plats skulle skapa mer trygghet, men vikten låg också mycket i att de då skulle vara nyktra vuxna (Henriksson m.fl, 2016). Detta är mycket intressant eftersom det är inte någon av respondenterna som poängterat att människor skulle vara just nyktra samt att de bland annat önskar fler pubar i närheten.

Det finns en tydlig skillnad mellan hur respondenterna svarar när det kommer till upplevelsen av platsen, speciellt huruvida den är befolkad eller inte. Skillnaden kan betyda flera saker, bland annat ifall respondenterna har en direkt relation till platsen eller inte. Som nämnt ovan är de en del av respondenterna som anser att platsen är tom på folk vilket kan betyda att dessa respondenter är personer som endast rör sig där vid kvällstid, alternativt inte reflekterar över platsens befolkning eftersom majoriteten av respondenterna endast åker genom Stenpiren med kollektivtrafik. De personer som anser att platsen är befolkad kanske mest troligt är de personer som har annat syfte än att bara resa genom Stenpiren utan väljer platsen som mötesplats för att träffa vänner eller äta vid kringliggande restauranger. Huruvida detta skulle stämma har inte framgått i enkätundersökningen och hade därför varit intressant att studera i en framtida studie.

6.3 Resultatdiskussion

Att gruppen 13-16 år var tydligt underrepresenterade och gruppen 17-21 år delvis var underrepresenterade beror troligtvis på att vi författare är i gruppen 22-26 år som var överrepresenterad i denna studie. Det var alltså svårare att nå ut till de yngre grupperna. Dels kanske för att vissa faktiskt inte har Facebook, eller att de vi faktiskt försökte nå ut till på Facebook ej räckte till, framförallt gruppen 13-16 år. Covid-19 har också betydelse då vi tog ett aktivt val att inte dela ut enkäterna på plats vilket gjorde att vissa som kanske hade kunnat och velat medverka inte gjorde det. Om vi ändå hade valt att göra studien på plats så hade vi missat de människor som tar aktivt avstånd från sociala sammanhang och kollektivtrafik eftersom antingen dem eller någon i deras omgivning är i riskgrupp eller sjuk.

Ett problem i studien var att fler tjejer än killar svarade på enkäten. Som tidigare nämnt kan det bero på flera faktorer. Bland annat eftersom vi (författare) identifierar oss som kvinnor och dessutom har fler kvinnliga kontakter via Facebook, men också eftersom vi antar att kvinnor i större utsträckning väljer att medverka i olika typer av samhällsnyttiga undersökningar jämfört med män.

6.4 Metoddiskussion

Resultat som kommit fram av enkätundersökningen går till viss del att förankra till verkligheten när de kommer till den målgrupp vi tittat på. Till viss del eftersom en stor majoritet som svarade var 22 - 26 år och därför blir överrepresenterade jämfört med de andra åldersgrupperna 13 - 16 år och 17 - 21 år. Dessutom är det svårt att motivera att denna studie går att generalisera för göteborgare i åldrarna 13 - 26 år i stort eftersom vi endast kommit åt en grupp människor om cirka 150 stycken. Trots detta går det fortfarande att dra en viss parallell med verkligheten eftersom det faktiskt är såhär en del av unga göteborgare känner för Stenpiren. Men även om vi hade fått fler svar på enkäten så hade vi ändå inte lyckats få det "rätta värdet", utan det hade vi endast kunnat få om vi nått ut till samtliga ungdomar och unga vuxna i Göteborg. Detta hade inte varit möjligt inom ramen för denna kandidatuppsats. Men då det var många tjejer i gruppen 22 - 26 år kan resultatet från deras svar generaliseras i högre utsträckning än övriga grupper.

Covid-19 tillsammans med att vi inte fick chans att sprida vår enkät till en bredare population gjorde att vi till största del endast nådde personer inom vårt personliga nätverk. Utloppet Covid-19 och dess restriktioner gjorde att vi tog beslutet att inte vistas och göra en del av

undersökningen på plats. Detta gjorde då att vi inte fick tag på vissa personer som kanske inte använder Facebook eller som helt enkelt inte faller i ramarna för vårt kontaktnätverk. Detta i kombination med vårt egna kontaktnätverk och de snöbollsurval vi använde oss av kan göra att det finns en möjlighet att de som ställt upp på denna studie är mer "lika" oss författare än andra människor. Detta kan anses vara problematiskt då studien kanske inte går att generalisera på samma sätt.

Eftersom människor förstår begreppet trygghet olika är även detta något som kan påverka studiens resultat. Hade vi använt en tydlig definition av trygghet och otrygghet i enkäten så hade vi kanske fått ett annat resultat.

6.5 Framtida rekommendationer

I en framtida studie hade det varit intressant att undersöka om det finns skillnader mellan de olika åldersgrupperna, vilket denna studie hade som ambition att göra från början. Att det främst var kvinnor i åldersgruppen 22 - 26 som svarade på enkäten kan ha påverkat studiens resultat och hur mycket är inte möjligt att veta utan att studera skillnaderna mellan de olika åldersgrupperna. Det hade även varit intressant att studera andra aspekter som exempelvis etnisk bakgrund, funktionsvariationer eller andra aspekter som kan påverka upplevelsen av trygghet och därmed respondenternas svar. Samt fördjupa sig i varför de flesta av killarna svarar att de upplever trygghet, om de faktiskt gör det eller om de endast vill framstå som att de gör det.

Eftersom tidigare studier visar att ungdomar är den grupp som generellt sett upplever minst otrygghet hade en liknande studie om Stenpiren varit relevant att genomföra på en äldre målgrupp. Denna studie hade kanske visat att betydligt fler upplever platsen som otrygg och att någon form av åtgärd därav behöver göras. Det hade även varit intressant att fördjupa sig i hur Stenpiren upplevs i förhållande till andra offentliga platser i Göteborg. Om andra platser upplevs som otrygga kan Stenpiren upplevas trygg i förhållande till dessa. Därför hade det varit intressant att studera hur mycket inverkan andra offentliga platser har på människors uppfattningar av Stenpiren. Resultatet visade även att en liknande undersökning hade varit nödvändig att göra på andra platser i Göteborg, då det var några av respondenterna som menade att andra platser i Göteborg upplevs som otrygga.

7. KÄLLFÖRTECKNING

Alingsås kommun (2010). *Trygghet ur ett jämställdhetsperspektiv. Verktyg för samhällsbyggare*. Hämtad från Alingsås kommuns webbplats:

https://www.alingsas.se/sites/default/files/trygghet_ur_jamstalldhetsperspektiv.pdf

Andersson, B (2002). *Planera för trygghet i offentlig miljö* [Broschyr]. Hämtad från

<https://www.movium.slu.se/system/files/news/7611/files/Fakta2002-8.pdf>

Boverket. (2020). Brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder. Hämtad 2020-05-08 från <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/stadsutveckling/brottsforebyggande-och-trygghetsskapande-atgarder/>

Boverket (2010). *Plats för trygghet: inspiration för stadsutveckling*. Hämtad från

https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2010/plats_for_trygghet.pdf

Bryman, A. (2016). *Social research methods* (Fifth ed.). Oxford, England: Oxford University Press.

Brännström, L., Nyhlén, S., Gådin, K., (2020). "You are so ugly, you whore" - Girls in rural Sweden discuss and address gendered violence. *International Journal of qualitative studies on health and well-being*, 15(1). 1-11. doi: 10.1080/17482631.2019.1695308

Burr, V. (1995). *An introduction to social constructionism*. London, England: Routledge

Catell, V., Dines, N., Gesler, W., Curtis, S. (2008). Mingling, observing and lingering: Everyday public spaces and their implications for wellbeing and social relations. *Health & place* 14(3), 544-561. doi: <https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2007.10.007>

Egnell, S & Ivert, A-K (2019). *Ungdomars upplevelser av trygghet och otrygghet i den offentliga miljön*. (FoU rapport 2019:5). Hämtad från Malmö Universitets webbplats:

http://muep.mau.se/bitstream/handle/2043/30667/FoU%202019.5_epub.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A.E. & Wängnerud, L (2017). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. (Femte upplagan). Stockholm, Sverige: Wolters Kluwer.

Forssell, R., Listerborn, C., Andersson, M. (2010). *Trygghet som en jämställdhetsfråga. Utvärdering av Boverkets regeringsuppdrag: Att stärka tryggheten i stads- och tätortsmiljöer ur ett jämställdhetsperspektiv* (Rapportserie 2010:5) Malmö: Malmö Högskola

Gil Sola, A (2014). *Vägar till jämställdhet inom kommuners transportplanering: från forskningsresultat till praktiska verktyg*. (Doktorsavhandling, Göteborgs Universitet, Göteborg). Hämtad från

https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/37032/1/gupea_2077_37032_1.pdf

Goodey, J. (1997), Boys don't cry - Masculinities, Fear of Crime and Fearlessness. *British Journal of Criminology*, 37(3). 401–418. doi:

<https://doi.org/10.1093/oxfordjournals.bjc.a014177>

Halling, J., Faith-Ell, C., & Levin, L. (2016) *Transportplanering i förändring: En handbok om jämställdhetskonskvensbedömning i transportplaneringen*. Hämtad från

http://www.k2centrum.se/sites/default/files/fields/field_uppladdad_rapport/handbok_jamstall_dhet_i_transportplaneringen_webb.pdf

Heber, A (2008). *En guide till trygghetsundersökningar om brott och trygghet*. Hämtad från:

http://www.tryggaremanskligare.goteborg.se/pdf/publikation/Gu_nat.pdf

Henriksson, M., Friberg, E., Kusmin, E., Otterbeck, E. (2016). "Om nått skulle hända". *Ett gestaltningsprojekt om ungas upplevelser av otrygghet i utomhusmiljöer*. Linköping: Östergötlands museum.

Lagerqvist, M & Forsberg, G (2017). Resmönster, resvanor och reseupplevelser bland ungdomar i Stockholms län. I Wimark, T. (Red.) *Metoder och verktyg för sociala nyttoberäkningar i kollektivtrafiken*. (87-113).

https://www.academia.edu/31057252/Resmönster_resvanor_och_reseupplevelser_bland_ungdomar_i_Stockholms_län

- Larsson, A. & Jalakas, A. (2014). *Jämställdhet nästa! Samhällsplanering ur ett genusperspektiv*. Hämtad från <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:833931/FULLTEXT01.pdf>
- Liberg, M (1994). Ungdomarna, staden och det offentliga rummet. I J. Fornäs, U. Boëthius & B. Reimer (Red). *Ungdomar i skilda sfärer*. (s. 187-234). <http://su.diva-portal.org/smash/get/diva2:201205/FULLTEXT01.pdf>
- Sandberg, L. (2011). *Fear of violence and gendered power relations: Responses to threat in public space in Sweden*. (Doktorsavhandling, Umeå Universitet, Umeå). Hämtad från <http://umu.diva-portal.org/smash/get/diva2:451329/FULLTEXT01.pdf>
- SCB (2015). Är det statistiskt säkerställt? Hämtad 2020-05-11 från <https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2015/Ar-det-statistiskt-sakerstallt/>
- Svensson, A (2018). Det gamla Göteborg, Skeppsbron. Hämtad 2020-05-01 från <http://gamlagoteborg.se/2018/03/09/skeppsbron/>
- Sweco. (u.å). Skeppsbron, Stenpiren resecentrum Göteborg. Hämtad 2020-05-05 från <https://www.sweco.se/vart-erbjudande/arkitektur/stadsbyggnad/stenpiren/>
- Umeå kommun. (2019). Vad är en offentlig plats? Kommun och politik. Hämtad 2020-05-08 från <https://www.umea.se/umeakommun/kommunochpolitik/kommunfakta/reglerochstyrandedokument/ordningsregler/lokalaordningsstadgan/vadaroffentligplats.4.bbd1b101a585d7048000174535.html>
- Vetenskapsrådet (2015). *Forskningsetiska principer*. Hämtad från <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>
- Yavuz, N., & Welch, W.E. (2010). Addressing Fear of Crime in Public Space: Gender Differences in Reaction to safety Measures in Train Transit. *Urban studies*, 47(12), 2491-2512. doi: <https://journals-sagepub-com.ezproxy.ub.gu.se/doi/pdf/10.1177/0042098009359033>

BILAGOR

Bilaga 1: Enkätundersökningen

1. Hur ofta rör du dig vid eller genom Stenpiren? (Ange ett alternativ)

5 gånger i veckan eller mer

3-5 gånger i veckan eller mer

1-2 gånger i veckan

Ett par gånger i månaden eller färre

Aldrig

2. I vilket ärende besöker du oftast Stenpiren? (Ange ett alternativ)

I samband med kollektivtrafikresa

För att besöka restaurang, fik eller Pressbyrån

För att möta upp en vän eller kollega

Annat

3. Undviker du att röra dig vid Stenpiren på grund av otrygghet? (Ange ett alternativ)

Ja, ofta

Ja, ibland

Nej, sällan

Nej, aldrig

4. Upplever du att Stenpiren (du kan ange flera alternativ, kryssa i det du tycker stämmer):

Är lätt att överblicka?

Ger möjlighet till kontakt med omgivningen?

Är befolkad?

Är ren och välskött?

5. Hur trygg känner du dig vid Stenpiren på dagtid?

Väldigt trygg

Ganska trygg

Ganska otrygg

Väldigt otrygg

Vet ej

6. *Hur trygg känner du dig vid Stenpiren på kvällstid?*

Väldigt trygg

Ganska trygg

Ganska otrygg

Väldigt otrygg

Vet ej

7. *Om du i fråga 5 eller 6 angav att du känner dig väldigt otrygg eller ganska otrygg vid Stenpiren, varför gör du det? (Beskriv med egna ord)*

8. *Om du i fråga 5 eller 6 angav att du känner dig väldigt trygg eller ganska trygg vid Stenpiren, varför gör du det? (Beskriv med egna ord)*

9. *Vad saknar du vid Stenpiren för att uppleva platsen som mer trygg? (Beskriv med egna ord)*

Hur gammal är du?

13-16 år

17-21 år

22-26 år

Du är

Kvinna

Man

Annat

Vill ej ange